

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи	
Назив високошколске установе	Универзитет у Источном Сарајеву univerzitet@ues.rs.ba
Назив организационе јединице	Музичка академија
Назив студијског програма	Вокално-инструментални студијски програм (ВИСП)
Адреса, контакт телефони и факс Универзитета	Адреса: Вука Караџића бр. 30, Источно Ново Сарајево, Источно Сарајево Контакт телефони: 057/320-330, 057/320-150 и 057/340-464 Факс: 057/320-330
Адреса, контакт телефони и факс факултета (студијског програма)	Музичка академија, Вука Караџића бр. 30, Источно Ново Сарајево, 71123 Источно Сарајево; тел/факс 057/ 342-125
Интернет адреса и веб адреса Универзитета	univerzitet@ues.rs.ba www.ues.rs.ba
Интернет адреса и веб адреса факултета/ студијског програма	info@mak.ues.rs.ba www.mak.ues.rs.ba
Назив, број и датум акта о оснивању Универзитета	- Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године - Одлуке о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву (02-1188/92 од 14.09.1992, Универзитета у Мостару 02-1187/92 од 14.09.1992. и Универзитета у Тузли 02-1186/92 од 14.09.1992) - Одлука о организовању универзитета у Републици Српској број: 02-1512/93 од 29.12.1993. године (овом Одлуком стављена је ван снаге Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године)
Пореско-идентификациони број (ПИБ) Универзитета	ПИБ 400592530000 ЈИБ 4400592530000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01029606

Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Република Српска (односно Народна скупштина Републике Српске у име Републике Српске – Вука Караџића бр. 2, 78000 Бања Лука)
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Одлука Сената Универзитета о избору вршиоца дужности ректора Универзитета број: 01-C-319-XXXV/17 од 02.10.2017. године
Број и датум дозволе за рад Универзитета	Дозвола за рад број: 07.023-3899/09 од 22.06.2009. године
Број и датум дозволе за рад студијског програма	07.023-3899/09 од 22.06.2009. (Први циклус) Акредитација - Прилог\Дозволе за рад
Број рјешења и рок важења акредитације Универзитета и студијског програма	77/13 од 01.04.2013. – 5 година
Одговорна особа за провођење самоевалуације	Проф. мр Биљана Штака, продекан за умјетнички и научно-истраживачки рад Академије
Контакт подаци одговорне особе за реализацију посјете високошколској установи/ студијском програму	Музичка академија, 057/ 342-125 Моб: 066/917- 880 e-mail: biljana.staka@mak.ues.rs.ba

Програми пријављени за евалуацију

Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Вокално-инструментални студијски програм (ВИСП)	Први циклус	1. Дипломирани музички умјетник соло пјевач - 240 ECTS 2. Дипломирани музички умјетник пијаниста - 240 ECTS 3. Дипломирани музички умјетник акордеониста - 240 ECTS 4. Дипломирани музички умјетник виолиниста - 240 ECTS 5. Дипломирани музички умјетник виолиста - 240 ECTS 6. Дипломирани музички умјетник флаутиста - 240 ECTS 7. Дипломирани музички умјетник гитариста - 240 ECTS

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Критеријум 2: Креирање и одобравање студијских програма

1. Увидом у приложену документацију се констатује да Вокално-инструментални студијски програм Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву посједује неопходне законске и правне акте, Статут, правилнике, Приручник квалификација, Силабусе, планове и разне друге акте којима се врло детаљно појашњавају сви аспекти студијског програма: начин усвајања студијских програма, процес развоја студијских програма, њихових садржаја и излазних квалификација, исхода учења те њихова релација са политикама, циљевима и стратегијом ВШУ/Универзитета .

2. Јасно су наведени и дефинисани образовни циљеви студијског програма, као и опште и специфичне компетенције, исходи учења и начин вредновања и остварења истих.

3. Сви документи су доступни на званичном веб сајту Универзитета и ВШУ, па самим тим и доступни студентима и особљу студијског програма.

4. У Елаборату је наведена подударност са адекватним студијским програмима окружења/региона.

5. Студенти Вокално - инструменталних смјерова су веома активно укључени у све пројекте које проводи ВШУ.

6. Постоји свијест о потреби консултовања са заинтересованим странама када говоримо о потреби и начину којим се спроводи прилагођавање и унапређење наставних планова и програма. Такође постоје уговори и контакт са заинтересованим странама, као и константна сарадња са истим у виду студентске праксе.

7. У наставним програмима (Силабусу) бодови су за сваки предмет израчунати узимајући у обзир стварно оптерећење студента, уз дато појашњење начина израчунавања односа студентског оптерећења и броја бодова.

8. Постоје акти којима је предвиђен и релугисан начин извршења завршног рада.

9. Међународна сарадња постоји али спорадично и недовољно заступљена.

Критеријум 3: Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту

1. Студенти имају могућност укључења у креирање наставног процеса али углавном само путем својих представника у вијећима и другим органима ВШУ/Универзитета.

2. Актима је уређено и постоји прецизно дефинисано присуство студената у наставном процесу и то свим облицима наставе, а што је исказано и бројем додијељених бодова који су саставни дио

завршне оцјене.

3. Евидентна је и велика заступљеност студената у свим пројектима и активностима ВШУ, што потврђује учешће и заступљеност студената у дијелу организације наставе и активности ВШУ.

4. Актима ВШУ су прецизно и јасно дефинисани начини извођења наставе, улога студената у истом, начин провјере знања, оцјењивања, али и начин праћења редовитости похађања наставе студената. Наставник одређује начин за свој предмет али у складу са предвиђеним оквиром: правилником, Статутом, Правилима студирања и др.

Критеријум 4: Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

1. Увидом у достављену документацију је евидентно да постоје сви предвиђени акти и правилници који регулишу признавање квалификација стечених у другим установама, за стицање и признавање квалификација, те за анализу уписа студената те праћење напредовања студената.

2. Постоји документ који је усклађен са Законом и којим се регулише процедура за упис студената.

3. Постоје акти којима се прецизно регулишу стечене квалификације, ниво, садржај и статус студија који је студент завршио (Приручник квалификација), али и Увјерење о дипломирању, диплома, додатак дипломи, који се на захтјев студента издаје и на енглеском језику.

4. У вези међународне сарадње и мобилности студената, постоји остварена сарања и спорадична размјена студената.

Критеријум 5: Наставно особље

1. Постоје успостављене јасне и транспарентне процедуре и критерији за запошљавање наставника. Дефинисане су: Законом, Статутом Универзитета, Правилником о избору академског особља на Универзитету. Према приложеној документацији, процедура се проводи на правичан начин, кроз разрађен систем који се примјењује транспарентно и јавно.

2. ВШУ одржава документацију о избору и напредовању наставника која доказује испуњавање услова као што су: биографија и библиографија наставника, извјештај комисије која је проводила избор и одлуку о избору наставника.

3. Универзитет у Источном Сарајеву је потписао Европску повељу за истраживаче и Кодекс за запошљавање истраживача 2013. године. Универзитет је приступио IV Кохорти Стратешке групе за људске ресурсе (*Human Resources Strategy Group*), а израђени су и усвојени основни документи и проведена је опсежна анализа и на основу ње припремљени стратешки и акциони документи за превазилажење уочених недостатака.

4. Праћење и евалуација наставног кадра на Академији се континуирано врши у оквиру годишњих самоевалуационих извјештаја.
5. Оптерећење наставног кадра се врши у складу са Правилником о нормативима и стандардима за финансирање јавних високошколских установа (Сл. гласник РС број 84/14 и 38/17).
6. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2017/10/uis-pravilnik-o-unutrasnjoj-organizaciji-i-sistemizaciji-radnih-mjesta.pdf>) јасно је дефинисан дјелокруг рада и опис послова радног мјеста наставника/сарадника.
7. Од 2017. године на Универзитету се резултати научно-истраживачког рада запосленог академског особља сакупљају електронски у заједничку базу података (<http://enir.ues.rs.ba/>), а у припреми је и заједничка електронска база података која ће обухватити и све умјетничке резултате запосленог академског особља Музичке академије.
8. Постоје годишњи план и извјештај о самовредновању, који садрже податке о научно-умјетничком и стручном раду наставног особља, научно-истраживачком раду на факултету и издавачкој дјелатности.
9. Израђују се и годишњи извјештаји које сачињавају Руководиоци катедри и Проректор за научноистраживачки и умјетнички рад. Једном годишње се презентују публикације властитог наставног особља реализоване у последњој академској години.

Критеријум 6: Ресурси за учење и подршка студентима

1. Увидом у приложену документацију се констатује да постоји план улагања у физичке ресурсе који се континуирано доноси на годишњем нивоу.
2. Опрема, инструменти, као и простор и опрема за извођење наставе су у складу са законским прописима, стандардима и минимумом, те се редовно допуњавају у складу са финансијским могућностима ВШУ.
3. Постојање стручне особе за рад у библиотеци

Критеријум 8: Информисање јавности

1. Информације и обавјештења ВШУ се објављују на веб сајту академије, као и на огласној табли академије, те су стога доступне јавно.

2. Годишње се израђује брошура - информатор о ВШУ, њеним програмима, активностима и раду.
3. Редовно се одржавају конференције за новинаре, те информисе јавност средствима јавног информисања електронским путем.
4. Постоји заједничка платформа, јединствени информациони систем (ИС) на Универзитету путем које се врше информисања и обрада свих података за студентску евиденцију, а и обрађени су дијелови кадровске и наставне евиденције (од пријаве испита, статуса студента, излазности и просјека итд.).
5. Универзитет има усвојену Политику комуникације са јавношћу (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Politika-komunikacije-sa-javnoscju.pdf>).

Критеријум 9: Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

1. Екстерна евалуација је урађена, идентификовани су проблеми и направљене препоруке и смјернице за рјешавање истих.
2. Годишњом самоевалуацијом се води рачуна о унапређењу наставног процеса, критички се осврћући према реалном тренутном стању, са идентификацијом проблема, те препоруком за рјешавање истих.
3. Универзитет у Источном Сарајеву је израдио документ Анализа послодаваца који може послужити као полазна основа и оквир за израду документа ВШУ којим би се испитало тржиште рада.
4. Дјелимично се врши спорадична анализа тржишта рада али без постојећег правилника, документа, акционог плана и начина реализације. Наставни планови и програми се ревидирају само повремено, спорадично.

Критеријум 10: Периодично вањско осигурање квалитета

1. ВШУ континуирано и објективно евидентира и идентификује постојеће стање и проблеме.
2. ВШУ доноси сет правних аката неопходних за успостављање система за напредовање и обезбјеђење квалитета студијског програма
3. ВШУ након препорука екстерне евалуације, отклањања недостатке везано за циљеве, сврху учења, исходе учења, израђује матрицу компетенција, унапређује и сређује силабусе и значајан напредак остварује у критеријумима везано за креирање и усвајање студијских програма, учење, подучавање и вредновање усмјерено на студента, као и упис и напредовање студената, признавање и сертификавање, гдје су отклоњени бројни недостаци. Такође постоји значајан напредак у погледу

међународне сарадње, техничких ресурса али и развој канцеларије за контролу квалитета.

4. Процес самовалуације се проводи годишње и обезбјеђује континуирано праћење и рад на унапређењу квалитета студијског програма.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Критеријум 2: Креирање и одобравање студијских програма

1. Не постоји план нити утврђен систем када, колико често и на основу којих критеријума ће се вршити анализирање, ревизија, измјена и унапређење наставних планова и програма.

2. Не постоји разрађен план, анализа и консултација са заинтересованим странама у смислу да би се на основу тих резултата могла континуирано радити ревизија и унапређење наставних планова и програма.

3. Мјерење задовољства студената се обавља периодично али само дјелимично због немогућности израде реалног статистичког узорка јер се ради о врло малим групама студената, односно индивидуалној настави.

4. Не постоји правилник на који начин и према којем документу се врши рачунање и додјељивање ECTS кредита/бодова појединим предметима.

5. Постоје недостаци и недоследности у силабусима везано за студентску праксу (видјети мишљење рецензента под 2.3.2.):

Из наведене документације је јасно предочено да су студенти Вокално - инструменталних смјерова веома активно укључени у све пројекте које проводи ВШУ, у мањој мјери учествују у НИР-у (што је и оправдано због природе студијског програма). Када се ради о пракси, постоје докази о уговорима са заинтересованим странама са којима се у том смислу сарађује (школама и институцијама културе, културним центрима и сл.). Како је пракса обавезан саставни дио савременог образовања, те као таква би требала прецизно бити и дефинисана у силабусима, примијећује се да постоје недостаци и недоследности у истим (нпр. Предмет Методика соло пјевања, клавира, хармонике и др. би обавезно требало да дефинише и студентску праксу - обавезе и начин оцјењивања исте, а примјећује се да то није усклађено, па нпр. на предмету Методика клавира, хармонике и др. постоји и дефинисана је пракса, док предмет Методика соло пјевања нигдје и не спомиње праксу у силабусу.)

6. Међународна сарадња и мобилност студената, наставног и ненаставног особља је недовољно развијена.

7. Не постоји разрађена организована настава на страним језицима.

8. Не постоји Канцеларија за међународну сарадњу (користи се ресурс и услуге Универзитетске канцеларије).

Критеријум 3: Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту

1. Студенти вокално инструменталног студијског програма путем студентске анкете нису у могућности изразити свој став јер се анкета проводи дјелимично ради специфичне индивидуалне наставе и малих група студената. Стога не постоји реална повратна информација студената, као ни анализа резултата ради идентификације потенцијалних проблема и мјера побољшања.

Критеријум 4: Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

1. ВШУ нема разрађен документ према којем учествује и омогућава програме размјене студената уз признавање ECTS бодова али Универзитет има тај документ па се исти примјењује на ВШУ.
2. ВШУ нема канцеларију ни особље за међународну сарадњу, већ користи ресурсе Универзитета.

Критеријум 5: Наставно особље

1. Није јасно јер не постоји израђен документ, којим начином и системом се планира доћи до циљева утврђеним потписаним кодексима и документима од стране Универзитета, а у вези развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра.
2. Није јасно да ли постоји конкретан план и акције којима се реализују и унапређују резултати анализе извештаја (позитивни и негативни), а у вези стручног и научног усавршавања наставника; не постоји јасно дефинисан план за рјешавање потешкоћа и унапређење истог .
3. Не постоји посебан предвиђен буџет искључиво за научно и стручно усавршавање наставника, већ се исто одвија у складу са финансијским могућностима текуће године, а на основу предложеног годишњег плана активности.
4. Поједини наставници су преоптерећени бројем часова (што се види из приложене Листе одговорних наставника).
5. ВШУ не посједује нити израђује план обуке ненаставног особља нити постоји посебан буџет за исту.

Критеријум 6: Ресурси за учење и подршка студентима

1. Недовољна финансијска средства за улагање у физичке ресурсе.
2. Реализација плана набавке је ограничена недовољним финансијским средствима.
3. Недовољан библиотечки фонд са углавном застарјелом литературом.

4. Недостаје могућност електронског претраживања књига и часописа, не набавља се редовно стручна литература и часописи, не постоји систем приступа другим библиотекама (осим Универзитетске).

5. У библиотеци је запослена само 1 особа, библиотека ради само једну смјену.

Критеријум 8: Информисање јавности

1. На ВШУ не постоји документ везано за комуникацијску стратегију.

2. Веб сајт се не ажурура редовно, само мали дио је на енглеском језику, није могуће пронаћи неке од основних информација (видјети мишљење рецензента под 8.1.):

(нпр. није могуће пронаћи радно вријеме библиотеке, распоред полагања испита у текућем испитном року, информацију о актуелним дешавањима везано за међународну сарадњу итд.)

3. ВШУ не посједује нити израђује план обуке ненаставног особља за рад на ИС нити постоји посебан буџет за исту.

Критеријум 9: Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

1. Не постоји континуирано системско анализирање тржишта рада као ни документ којим се регулише исто.

Критеријум 10: Периодично вањско осигурање квалитета

1. Оптерећеност појединаца укључених у процес акредитације/самоевалуације.

2. Непостојање значајнијих финансијских средстава којима би се реализовали идентификовани проблеми и недостаци.

3. Потенцијална незаинтересованост и неинформисаност дијела студената као и наставног особља о важности спровођења процеса самоевалуације и екстерне акредитације са циљем константног унапређења наставног програма, квалитете и усклађења и препознавања истог у окружењу.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Критеријум 2: Креирање и одобравање студијских програма

1. Разрадити акциони план, анализе и консултације са заинтересованим странама, а у вези измјена и унапређење наставних планова и програма.

2. Утврдити систем, планирање и критеријуме према којима ће се вршити анализирање, ревизија, измјена и унапређење наставних планова и програма.

3. Препорука је да се код свих предмета код којих студент има обавезу учешћа на пракси, у наставне програме прецизно унесу детаљи о истој како би студент био информисан о својим обавезама, а силабуси усклађени са предвиђеним циљевима, оствареним стеченим компетенцијама студената и исходима учења.

4. Потребно је разрадити посебан/другачији и специфичан начин анкетирања студената у којима би студенти имали прилику изразити свој став (односи се на мале групе студената или студенте индивидуалне наставе над којима се не проводи класична анкета).

5. Израдити правилник на који начин и према којем документу се врши рачунање и додјелјивање ECTS кредита/бодова појединим предметима.

6. Провести припрему и лиценцирање наставних планова и програма на енглеском (и/или неком другом језику), чиме би се омогућила и системска двосмјерна континуирана мобилност студената (видјети мишљење рецензента за 2.3.6.):

Не постоји разрађена организована настава на страним језицима (или бар енглеском језику), те се препоручује да се планира у будућности припрема и лиценцирање наставних планова и програма на енглеском (и/или неком другом језику), чиме би се омогућила и системска двосмјерна континуирана мобилност студената. С обзиром на то да се ради о студијском програму који се заснива највећим дијелом на практичним предметима, са малим бројем изразито теоријских предмета, превод, лиценцирање, као и одржавање наставе на страном језику не представља велики додатни проблем и могуће је реализовати.

7. Радити на подстицању, мотивисању и редовном информисању наставника, ненаставног особља и студената везано за могућности мобилности.

Критеријум 3: Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту

1. Студенте више информисати и разговарати с њима у вези њихових права и обавеза.

2. Укључити студенте што је могуће више у процес евалуације наставног процеса.

3. Информисати наставнике о потреби редовног информисања студената на почетку сваког семестра у погледу њихових обавеза за дати предмет.

4. Препоручује се налажење нових начина којима би студенти Вокално - инструменталног студијског програма изразили свој став, односно израдити модификовани и специфични начин студентске анкете

којом би и ти студенти били заступљени.

Критеријум 4: Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

1. Успоставити канцеларију за међународну сарадњу са оспособљеним особљем.
2. Израдити акте за мобилност студената и признавање ECTS бодова.

Критеријум 5: Наставно особље

1. Израдити властите документе стратегије који обухватају и развој људских ресурса и запошљавање, а у складу и на бази циљева утврђених потписаним повељама и документима Универзитета везано за развој људских ресурса и запошљавање новог кадра.
2. Неопходно је аналитички сагледати резултат годишњих извјештаја о реализованом активностима, те радити на отклањању недостатака (објективни проблеми нереализованог дијела плана, финансијски и др.)
3. Препорука је да се обезбиједи редован фонд као подршка научном и стручном усавршавању наставника. Препоручује се и подстицање и мотивисање наставника за континуирано стручно и научно усавршавање.
4. Растеретити преоптерећене наставнике.
5. Израдити план обуке ненаставног кадра, мотивисати и подстицати исте на усавршавање, као и обезбиједити финансијска средства (фонд) за ту намјену.

Критеријум 6: Ресурси за учење и подршка студентима

1. Потребно је радити анализе извјештаја и реализованих планираних улагања, те направити стратегију и план како унаприједити исте и омогућити ВШУ већа финансијска улагања за физичке ресурсе.
2. Библиотечки фонд значајно и редовно допуњавати савременом литературом, омогућити електронско претраживање књига и часописа, набављати редовно стручну периодику и часописе.
3. Обезбиједити приступ другим електронским библиотекама.
4. Информисати наставнике и студенте о новим доступним електронским и другим ресурсима.

5. Повећати улагања у редовну набавку, одржавање опреме и инструмената те набавку софтвера и пратеће рачунарске опреме.

6. Путем студентског анкетирања, анализирати радно вријеме, услове и рад библиотеке и по потреби продужити радно вријеме, запослити још једну стручну особу. Библиотекара слати редовно на додатно усавршавање.

Критеријум 8: Информисање јавности

1. ВШУ треба развити документ у вези комуникацијске стратегије којим дефинише циљне групе, облике комуницирања са сваком од циљних група, као и начин институционалних односа са јавношћу.

2. Унаприједити сајт академије допуњавајући га свим информацијама, активностима и новостима, редовно га ажурирати (нпр. да је могуће пронаћи радно вријеме библиотеке, распоред полагања испита у текућем испитном року, информацију о актуелним дешавањима везано за међународну сарадњу итд.). Примјетно је да је само мали дио објављен на енглеском језику, што свакако треба унаприједити (редовно ажурирати и преводити).

3. Радити на обуци ненаставног особља у циљу унапређења рада на ИС, као и редовном ажурирању података, чиме се обезбјеђује и квалитетнији и прецизнији статистички пресјек и анализа постојећег стања.

4. Информисати, обучавати и мотивисати наставнике да редовно ажурирају податке на постојећу платформу, како везано за наставне обавезе (предиспитне обавезе, испитни бодови и сл.), тако и у вези њихових стручних, научних и умјетничких достигнућа.

5. Обезбиједити адекватне људске и материјалне ресурсе за даљи развој и унапређење информационог система.

Критеријум 9: Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

1. Потребно је разрадити акциони план и спровести истраживање тржишта рада и свих заинтересованих страна. Такође укључити и студенте и резултат њихове евалуације.

2. Након урађене детаљне анализе тржишта, те анализе студентског очекивања и потреба, неопходно је извести закључке и по потреби измјену наставног плана и програм са циљем унапређења, развоја истог али и усклађења са потребама тржишта рада.

Критеријум 10: Периодично вањско осигурање квалитета

1. Укључити већи дио наставника, сарадника и студената у процес акредитације. Укључити и све остале потенцијално заинтересоване стране.
2. Информисати и мотивисати наставнике и студенте о значају унутрашњег система евалуације, акредитације.
3. Радити на изналажењу финансијских средства неопходних за реализацију разних планираних активности и радњи .

МЈЕСТО И ДАТУМ: _____

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА: _____